

Workshopprogramma Hanze Research Day 30 januari 2018: Empowerment en Onderzoek

Oranje : Versterking HG-organisatie en onderzoekers

Groen : Versterking van onderwijs door onderzoek

Blauw : Empowerment in de samenleving

Twee workshoprondes van een uur. Elke workshop wordt één keer aangeboden.

De workshop vervalt in overleg met de aanbieders als er te weinig aanmeldingen zijn; degenen die zich hebben aangemeld wordt dan actief gevraagd een andere keuze te maken. De HRD is toegankelijk voor alle bij onderzoek betrokken en geïnteresseerde collega's.

WORKSHOPRONDE 1

Nr	Onderwerp	Inhoud	Door wie
1	Ethiek van praktijkgericht onderzoek (1): de Hanze Ethische Advies Commissie	Behandeling van een aantal casussen rondom onderzoeksethiek. Gelegenheid van deelnemers om zelf casussen/voorbeelden in te brengen. Mogelijkheid voor input voor de commissie in oprichting <ul style="list-style-type: none">• Welke behoeftes leven er bij HG-onderzoekers rondom ethisch advies of toetsing?• Met welke vraagstukken kan de commissie de onderzoekers helpen?• Wat zou de commissie vooral niet moeten doen?	Dr. Jacquélien Rothfus, Academie voor Sociale Studies Jan Baljé, research Support Officer stafbureau Onderwijs & Onderzoek
2	Lijn in je onderzoekslijn	Voor praktijkgericht onderzoek is het belangrijk om de kennis uit verschillende praktijkcases samen te brengen tot nieuwe inzichten. Binnen de meeste lectoraten lopen daarom verschillende onderzoeksthema's of onderzoekslijnen die zo'n kenniscluster vertegenwoordigen. Soms zijn die projectmatig en soms georganiseerd onder leiding van een senior onderzoeker. Kortom: de meeste onderzoekslijnen ontstaan door individueel experimenteren en proberen. Maar wat zijn nu de best practices? In deze workshop gaan we met elkaar die best practices boven tafel krijgen. Met een praktische en interactieve insteek proberen we op verschillende aandachtsgebieden zoals organisatie, inhoud en mensen de belangrijkste do's en don'ts te verzamelen. Deze kunnen we weer meenemen binnen de lectoraten, maar we geven ze ook door aan O&O en de kenniscentra als input. De workshop is bedoeld voor onderzoekers die een onderzoekslijn (willen) ontwikkelen.	Eelco Braad, Senior Researcher Adaptive Systems Lectoraat User-Centered Design, Instituut voor Communicatie, Media & IT
3	Pitstop voor je onderzoek	Halverwege je onderzoeksproject is een mooi moment om de balans op te maken en stil te staan bij de vraag 'liggen we nog op koers' en 'hoe verder in het project'. SIA heeft een intervisiemethodiek ontwikkeld voor meerjarige onderzoeksprojecten. Door afstand te nemen van de dagelijkse gang van zaken en samen met critical friends/peers aan de slag te gaan met een dilemma binnen je project, krijg je ongetwijfeld nieuwe ideeën om je project bij te sturen en nog beter te maken. In deze workshop gaan we aan de hand van vraagstellingen/dilemma's van workshopdeelnemers praktisch aan de slag met deze methodiek.	Liesbeth Jorritsma, programma-manager kenniscentrum NoorderRuimte en Els Loeff, adviseur kwaliteitszorg onderzoek Kenniscentrum Kunst & Samenleving.

4	<p>Leergang voor honoursdocenten A Teacher's Road to Excellence: De docent en de kracht van onderzoek naar de eigen onderwijspraktijk</p>	<p>Onderzoek naar de eigen onderwijspraktijk is een krachtig middel. Niet alleen helpt het je als docent inzage te krijgen in het onderwijs dat je verzorgt, het geeft je ook handvatten voor kwaliteitsverbetering of om vernieuwingen door te voeren. Interventieonderzoek heeft echter nog een voordeel. Ervaring leert dat het een sterke stimulans voor het zelfvertrouwen van de docent kan zijn als het gaat om zijn vaardigheden als onderzoeker.</p> <p>Rode lijn in A <i>Teacher's Road to Excellence</i> is het interventieonderzoek dat honoursdocenten uitvoeren naar het eigen honoursonderwijs: een theoretisch onderbouwde activiteit die bedoeld is om het leerproces van de honoursstudent(en) te versterken of te verbeteren. In deze workshop onderzoeken we of en hoe we deze ervaringen breder kunnen inzetten, en kunnen vertalen naar de dagelijkse onderwijspraktijk van de deelnemers aan de workshop.</p> <p>Vorbereiding voor de deelnemers: Denk na over: Welke verbetering zou jouw onderwijs kunnen gebruiken? Heb je ideeën over welke kansen er liggen over hoe het leerproces van je studenten te stimuleren of geschikte (werk)vormen die je helpen dit onderwijs te versterken? Laat je in dit proces inspireren door gesprekken met je studenten en collega's.</p>	<p>Inge Wijkamp, Coördinator/trainer Leergang voor honoursdocenten A Teacher's Road to Excellence Hanze Honours College / Lectoraat Excellentie in Hoger Onderwijs en Samenleving & Honourscoördinator Academie voor Gezondheidsstudies</p>
5	<p>Samenleving 2.0 – Empowerment van de student als burger</p>	<p>Het doel van de workshop is het informeren en inspireren van docenten en onderzoekers over empowerment van de student als wereldburger. Centraal staat de interdisciplinaire honours cursus Samenleving 2.0, die studenten voorbereidt op een rol als betrokken wereldburger. De cursus gaat over alternatieve bewegingen en hun idealen voor een betere wereld. De cursus is in 2014 ontwikkeld door studenten, docenten en een onderzoeker, met hulp van curriculumrichtlijnen die op basis van onderzoeksliteratuur zijn geformuleerd. Er is (promotie)onderzoek gedaan naar wat de studenten hebben geleerd van de cursus. In de workshop gaan we eerst aan de slag met pedagogische doelen: wat vind jij belangrijk dat studenten leren? We geven informatie over hoe de cursus eruit ziet, docentgedrag in de cursus, wat studenten doen in de cursus en wat ze ervan leren. Tot slot spelen we een spel dat door vier deelnemers aan de cursus is ontwikkeld en dat bedoeld is om over wereldburgerschap te leren.</p>	<p>Ingrid Schutte, promovenda bij het lectoraat 'Excellentie in Hoger Onderwijs en Samenleving' en Elanor Kamans, senior onderzoeker lectoraat Excellentie in Hoger onderwijs & Samenleving en docent HBO TP</p>
6	<p>Designing the Social in Westerwijtwerd en Hongerige Wolf</p>	<p>Tijdens een korte presentatie neem ik de toehoorders mee in mijn werkwijze als docent en onderzoeker aan Academie Minerva. Dit doe ik door twee modules te bespreken en te laten zien hoe ik met twee verschillende groepen studenten in kleine gemeenschappen heb gewerkt. De studenten kregen de opdracht om ontmoetingen te creëren en om van hieruit in en met de gemeenschap nieuw werk te ontwikkelen. Het dorp was voor de studenten het tijdelijke atelier, vol met potentieel materiaal: of het nou ging om een gesprek, een plek in het dorp, een foto of een gevonden voorwerp, alles kon worden opgenomen in de projecten van de studenten. Via de projecten die de studenten ontwikkelden, kregen de betrokken inwoners een ander perspectief op hun eigen positie en dat van anderen in de gemeenschap. Ze gingen op een nieuwe manier naar hun</p>	<p>Frederiek Bennema, PhD lectoraat Image in Context</p>

		dagelijkse omgeving kijken en kregen scherper op het netvlies wat het nou eigenlijk betekent om in hun dorp op het Groningse platteland te wonen. Hiermee voelden ze zich meer verbonden met zowel het dorp als de medebewoners. Mijn verhaal ga ik illustreren met twee van de projecten die deze modules hebben opgeleverd. Deelnemers kunnen de werkwijze in een spelvorm ervaren.	
7	Al doende leert men over regionaal co-makership	Regionaal co-makership is een vorm van samenwerken waarin co-creatie en partner-ontwikkeling zijn belangrijke elementen vormen. In deze workshop worden de ervaringen met deze vorm van samenwerken tussen onderwijs en bedrijfsleven gedeeld. Specifiek wordt ingegaan op de rol van onderzoek bij onderwijsinnovatie met een focus op leren, ontwikkelen en waardecreatie. Samenwerken met werkveldpartners: wie leert wat van wie? En wat betekenen deze inzichten voor een onderwijsorganisatie? Deze vragen worden samen met de deelnemers van de workshop verkend.	Marjolanda Hendriksen, Senior lecturer SPH Deeltijd, NHL-Stenden, Els Geurts, docent Welzijn, Alfacollege, leden Kenniskring Lectoraat Duurzame Innovatie in de Regionale Kenniseconomie.
8	Baanopeningenmonitor arbeidsmarktregio Groningen 2017: zicht op verwachte kansen en knelpunten	De krapte op de arbeidsmarkt neemt toe, ook in Noord-Nederland. Om tekorten te voorkomen zijn gerichte maatregelen nodig en dat vereist gedetailleerd inzicht in de personeelsbehoefte van bedrijven. Om die informatie te genereren heeft het lectoraat Human Capital de Baanopeningenmonitor ontwikkeld en uitgevoerd. Dit betreft een methode om data te verzamelen van bedrijven over hun arbeidsplaatsen en personeelsbezetting en die geaggregeerd een beeld van de werkgelegenheidsontwikkeling voor de regio geven. In het kader van het Sectorplan Groningen op Voorsprong hebben wij de Baanopeningenmonitor uitgevoerd en van ruim 100 bedrijven in de arbeidsmarktregio Groningen gegevens verzameld. In de workshop lichten wij de methode en het onderliggende onderzoeksmodel toe. Tevens laten wij de belangrijkste uitkomsten zien die uit de monitor naar voren zijn gekomen.	Harm van Lieshout, lector Human Capital Anneloes Scholing, docent-onderzoeker lectoraat Human Capital
9	Sociale ondernemingen	In deze interactieve presentatie gaan we in op de bijzonderheden van sociale ondernemingen: wat onderscheidt ze van reguliere ondernemingen, waar lopen ze tegen aan, aan welke ondersteuning hebben ze behoefte en hoe spelen wij vanuit de Hanze daar op in?	Petra Oden – lector Juridische Aspecten van de arbeidsmarkt Claudia van Orden – senior onderzoeker sociaal ondernemerschap Melanie Doherty – werkcoach bij Van Hulley

WORKSHOPRONDE 2

Nr	Onderwerp	Inhoud	Door wie
10	Ethiek van praktijkgericht onderzoek (2): ethiek bij onderzoek door studenten	Inzoomen op ethiek bij onderzoek door studenten. Welke ethische vragen spelen in de opleiding? Hoe is ethiek geborgd tijdens het afstuderen? Hoe kan de samenwerking tussen opleiding en HEAC praktisch georganiseerd worden?	Dr. Jacquélien Rothfus, Academie voor Sociale Studies Jan Baljé, research Support Officer stafbureau Onderwijs & Onderzoek
11	Verspreiden van onderwijsinnovaties & data-based decision making	In deze workshop wordt een interventiemethodiek gedemonstreerd die binnen de context van honoursonderwijs ontwikkeld is om bottom-up onderwijsinnovaties te verspreiden. Hierbij worden de principes van data-based decision making toegepast. Deze methode is geschikt voor het verspreiden van alle vormen van innovatief onderwijs. Gedurende de workshop doorlopen we de eerste stappen van de methode en lichten we toe hoe het docentontwikkelteams empowered om innovatief onderwijs te verspreiden. Deelnemers ontvangen het werkboekje: Exchangeteam-methode: werken aan een cultuur van excellentie in het hoger onderwijs.	Elanor Kamans, senior onderzoeker lectoraat Excellentie in Hoger onderwijs & Samenleving en docent HBO TP Nelleke de Jong, promovenda lectoraat Excellentie in Hoger Onderwijs & Samenleving
12	Power to the Ph.D. researcher(s)!	Hoe kun je nu promoveren binnen een HBO-instelling? Er is geen academische omgeving, er zijn beperkte faciliteiten en er is niet eens een Ph.D. council die je belangen vertegenwoordigt! Gelukkig zijn Ph.D.'s proactief, de afgelopen jaren zijn diverse initiatieven opgezet ten behoeve van de academische omgeving, faciliteiten en belangenvertegenwoordiging. Tijdens de workshop gaan we aan de slag met de vraag hoe jij/wij deze zaken (op basis van bestaande voorbeelden) verder kunnen ontwikkelen.	Maarten Vieveen, PhD-researcher kenniscentrum NoorderRuimte Jeltje Talen, PhD-researcher lectoraat Human Capital, Marian van Os Centrum voor Ondernemerschap
13	Voor- en nadelen van kwalitatief en kwantitatief onderzoek	Er bestaat een breed scala aan onderzoeksmethoden, elk met hun eigen karakteristieken en toepassingsmogelijkheden. Van deelnemers wordt verwacht dat zij een bijdrage leveren aan het benoemen van voor- en nadelen van kwantitatieve en kwalitatieve methoden. In deze bijeenkomst worden verschillende methoden in een kader geplaatst voor langetermijndoelen voor praktijkgericht onderzoek.	Wim Krijnen, lector Analysetechnieken voor praktijkgericht onderzoek
14	Betere academische taalvaardigheid versterkt onderwijs en onderzoek	Een goede taalvaardigheid, met name lees- en schrijfvaardigheid, is nodig bij ieder vak en elk onderzoek dat gedaan wordt. Bij een vak gaat het nooit alleen om het vak zelf; het gaat ook altijd om taal. Studenten moeten de taal van de docent begrijpen en de taal die in de studieboeken of syllabi gebruikt wordt. Er moeten verslagen gemaakt worden en tentamens. Docenten die zich dat realiseren, zullen proberen taal optimaal te benutten in hun onderwijs om de taalontwikkeling van studenten positief te beïnvloeden. Een goede taalvaardigheid is ook van essentieel belang bij het doen van onderzoek. Het verrichte onderzoek, van welk niveau dan ook, moet op een heldere en toegankelijke manier beschreven worden. Daarnaast is kritisch-analytisch denken noodzakelijk: het vermogen om betekenis te evalueren. Dit impliceert dat docenten zelf voldoende academisch taalvaardig moeten zijn en een kritische en onderzoekende houding laten zien.	Anouk van Eerden, Instituut voor Marketing Management Evelien Borgonjon, Instituut voor Life Sciences & Technology

		<p>Het project <i>Taal & Onderzoek</i> beoogt met een cursus <i>Academische taalvaardigheid en taalontwikkelen lesgeven</i> bij te dragen aan een betere kwaliteit van onderwijs en onderzoek. Dit project voor deskundigheidsbevordering van docenten op het gebied van taal wordt gefinancierd vanuit het Strategisch Fonds van de HG.</p> <p>De workshop gaat over <i>taalontwikkelen lesgeven</i>. Over deze benadering krijgen docenten van meerdere Schools op de HG informatie via het project <i>Taal & Onderzoek</i> én ondersteuning bij de toepassing ervan in hun onderwijs. De vraag is immers: hoe doe je dit als docent, je vak taalgericht maken? In deze workshop wordt dat langs drie invalshoeken getoond. Vervolgens gaan de deelnemers aan de hand van de voorbeelden de mogelijkheden onderzoeken van <i>taalontwikkelen lesgeven</i> voor de eigen onderwijspraktijk.</p>	
15	<p>Ontwerpgericht afstudeeronderzoek: Business model design - “If you cannot fail, you cannot learn”</p>	<p>De Hanzehogeschool heeft het speerpunt Ondernemerschap. Een populaire definitie van ondernemerschap is “kansen zien en kansen pakken, om nieuwe waarde te creëren”. Tussen “kansen zien en kansen pakken” zit de fase van kansen onderzoeken: Juist hiervoor kunnen studenten goed onderbouwde, korte verkenningen uitvoeren voor opdrachtgevers uit het werkveld. Veel producten en diensten kunnen wel worden ontwikkeld, maar de vraag is ook of er een duurzaam business model mogelijk is. “The question is not: Can it be built, but should it be built?”</p> <p>Veel opleidingen ontwikkelen praktijkgestuurde onderwijsprojecten en IWP’s. In zulke projecten kan zo’n verkenning van kansen worden geconcretiseerd door het onderzoekend ontwikkelen van een business model. Deze workshop is bedoeld voor docenten die studenten begeleiden bij het ontwikkelen van een business model. We laten voorbeelden zien van het Business model canvas van Osterwalder. De workshop is ook geschikt voor curriculumontwikkelaars die het ontwikkelen van een business model als onderwijsproject willen vormgeven voor hun eigen opleiding. In deze workshop worden de volgende vragen beantwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat is een business model, en hoe ziet het Business model canvas van Osterwalder eruit? • Hoe zien de typische hoofd- en deelvragen eruit voor ontwerpgericht onderzoek waarbij een business model wordt ontwikkeld? • Voorbeeld van een gerealiseerd afstudeerproject: Hoe kan een student een business model onderzoekend ontwikkelen zodat gemaakte keuzes navolgbaar en systematisch worden beargumenteerd? <p>Aan de hand van ervaringen van de deelnemers besteden we ook aandacht aan veelvoorkomende knelpunten bij het ontwikkelen van business modellen als onderwijsproject, en hoe deze opgelost kunnen worden.</p>	<p>Annet Jantien Smit, HSD Onderzoek bij FEM en afstudeerbegeleider Bedrijfseconomie / Accountancy</p>
16	<p>Onderwijsonderzoek in de spotlights</p>	<p>HG-docenten presenteren hun eigen onderzoek naar een onderwijsinnovatie in de praktijk.</p> <p>-De ontwikkeling van professionele identiteit door IWP-leren bij SIFE? -Coachen van de zelfsturende professional in een IWP, hoe doe je dat? Wat zeggen docenten en wat zeggen studenten?</p>	<p>Ruth Beijert, Instituut voor Financieel Economisch Management en Lisette Wierenga, docent-onderzoeker Instituut voor Rechtenstudies en KC NoorderRuimte</p>

17	Kieskeurig en Impuls: ondersteunen van jongeren met psychische en cognitieve problemen bij het kiezen van een reguliere (vervolg)opleiding. Versterken van autonomie en empowerment	Kiezen van een (vervolg)opleiding is voor veel jongeren in de leeftijd van 16 – 23 jaar geen eenvoudige opgave. Er zijn heel veel keuzes en jongeren weten zelf vaak niet wat ze persoonlijk belangrijk vinden bij het maken van een keuze. Dit geldt zeker voor jongeren met psychische of cognitieve problemen die vanwege deze problemen uitgevallen zijn uit het Mbo, Hbo of Wo of in het laatste jaar van het voortgezet onderwijs een keuze moeten maken voor een vervolgopleiding. Om deze jongeren te ondersteunen bij het maken van een schoolkeuze, heeft het lectoraat Rehabilitatie twee gestructureerde keuze-instrumenten ontwikkeld (de cursus Kieskeurig en de Impulscursus), gebaseerd op autonomie en empowerment. In de workshop worden beide instrumenten kort beschreven, wordt er een kleine oefening meegedaan en wordt het evaluatieonderzoek toegelicht.	Lies Korevaar, lector Rehabilitatie
18	Empowerment van respondenten door Storytelling. Werkt dat ook bij aardbevingsproblematiek?	In deze workshop leer je meer over de techniek storytelling en meerwaarde daarvan binnen praktijkgericht onderzoek. Storytelling is een vorm van kwalitatief onderzoek, waarbij de interviewer vraagt naar verhalen over concrete situaties en emoties. Deze techniek is waardevol en empowerend gebleken als er sprake is van angst, onzekerheid, schaamte bij de respondent of een respondent die niet makkelijk zijn mening geeft. In deze workshop verkennen we met elkaar de mogelijkheden om storytelling in te zetten bij bewoners in het aardbevingsgebied met als doel inzicht verkrijgen in (gebrek aan) vertrouwen, veerkracht en emoties als machteloosheid en woede. We gaan zelf aan de slag met een verhaal van een bewoner. De workshop is interessant voor iedereen die geïnteresseerd is in de verhalen van zijn of haar respondenten.	Annelies Kassenberg, Pedagogische Academie / associate lector Integraal Jeugdbeleid Mariëlle Bovenhoff, promovenda kenniscentrum NoorderRuimte